ԱՐԱՐԱՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՐՈՒԱՐՁԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԱՏԻ ՎԱՆՈՅ ՏԷՐ-ՄԿՐՏՉԵԱՆԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԱՏԻ ՎԱՆՈՅ ՏԷՐ-ՄԿՐՏՉԵԱՆ

Տարի ԺԸ, թիվ 1896 (Ուրբաթ, 20 Հոկտեմբեր 1899)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ղրիմի Ս. Ներսիսյան դպրոցի ուսուցիչ Ս. Ֆրանգուլյանը մեզ է ուղարկել հետևյալ նամակը.

— Ինչպես հայտնի է ձեզ, պարոն խմբագիր, Ղրիմի Ս. Ներսիսյան դպրոցը հիմնադրվել է 1878 թ. Ղրիմի հայ գաղթականների միջոցներով։ Դպրոցը ունեցել է իր պատմության մեջ ծանր ու դառն օրեր, երբ նրա գոյությունն անգամ վտանգի մեջ է ընկել։ Բայց ամենավատ օրերն անցել են, և այժմ դպրոցը ապրում է իր լավագույն շրջանը։ Ներկայումս նրա աշակերտների թիվը հասնում է 150-ի, որոնք ուսանում են 6 դասարաններում։ Ուսուցչական կազմը բաղկացած է 7 հոգուց։ Դասավանդվում են հետևյալ առարկաները. հայոց լեզու, աշխարհագրություն, պատմություն, թվաբանություն, երկրաչափություն, ֆիզիկա, քիմիա, բնագիտություն, հայոց պատմություն, հայ գրականության պատմություն, հայ եկեղեցու պատմություն, հայ եկեղեցական երգեցողություն, ռուսերեն լեզու, ռուսական պատմություն, աշխարհագրություն, ռուսական գրականության պատմություն, ռուսական եկեղեցու պատմություն, ռուսական եկեղեցական երգեցողություն, գերմաներեն լեզու, ֆրանսերեն լեզու, գծագրություն, գեղագրություն, մարմնամարզություն, զինվորական վարժություններ։ Դպրոցն ունի իր գրադարանը, որը հարստացել է 1898 թվականին 1382 հատորներով։ Դպրոցն ունի նաև իր թանգարանը, որի մեջ կան հետաքրքրական հնություններ։ Դպրոցի տարեկան ծախսերը հասնում են 6,000,000 ֆր.-ի, որոնց 3/4-ը հոգում է Ղրիմի հայ գաղթականների ընկերությունը, իսկ մնացածը՝ ուսանողների վճարած գումարներից։ Ընկերությունը ունի 1900 ռուբլի եկամտաբեր կալվածքներ, ինչպես նաև Ղրիմի տարբեր գավառներում 15 տուն։ Դպրոցի համար ամենամեծ դժվարությունը ներկայումս այն է, որ նրա շենքերը, որոնք կառուցված են 1886 թվականին, այլևս չեն բավարարում աշակերտների թվի աճմանը։ Ընկերությունը ստիպված է եղել վարձով վերցնել մի ուրիշ տուն, որ գտնվում է դպրոցի մոտ։ Սակայն այդ տունը ևս չի կարողանում բավարարել դպրոցի պահանջները։ Ընկերությունը ցանկանում է կառուցել նոր շենք, բայց դրա համար անհրաժեշտ է 60,000 ֆր.-ի գումար, որ նա չունի։ Ընկերությունը դիմել է Ղրիմի հայ գաղթականներին, որոնք ցանկանում են հանգանակություն կազմակերպել այդ նպատակի համար։ Ընկերությունը դիմել է նաև Ղրիմի հայ հարուստներին, որոնցից մի քանիսը խոստացել են օգնել դպրոցին։ Ընկերությունը դիմել է նաև Ղրիմի հայ հարուստներին, որոնցից մի քանիսը խոստացել են օգնել դպրոցին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ղրիմի Ս. Ներսիսյան դպրոցի ուսուցիչ Ս. Ֆրանգուլյանը մեզ է ուղարկել հետևյալ նամակը.

— Ինչպես հայտնի է ձեզ, պարոն խմբագիր, Ղրիմի Ս. Ներսիսյան դպրոցը հիմնադրվել է 1878 թ. Ղրիմի հայ գաղթականների միջոցներով։ Դպրոցը ունեցել է իր պատմության մեջ ծանր ու դառն օրեր, երբ նրա գոյությունն անգամ վտանգի մեջ է ընկել։ Բայց ամենավատ օրերն անցել են, և այժմ դպրոցը ապրում է իր լավագույն շրջանը։ Ներկայումս նրա աշակերտների թիվը հասնում է 150-ի, որոնք ուսանում են 6 դասարաններում։ Ուսուցչական կազմը բաղկացած է 7 հոգուց։ Դասավանդվում են հետևյալ առարկաները. հայոց լեզու, աշխարհագրություն, պատմություն, թվաբանություն, երկրաչափություն, ֆիզիկա, քիմիա, բնագիտություն, հայոց պատմություն, հայ գրականության պատմություն, հայ եկեղեցու պատմություն, հայ եկեղեցական երգեցողություն, ռուսերեն լեզու, ռուսական պատմություն, աշխարհագրություն, ռուսական գրականության պատմություն, ռուսական եկեղեցու պատմություն, ռուսական եկեղեցական երգեցողություն, գերմաներեն լեզու, ֆրանսերեն լեզու, գծագրություն, գեղագրություն, մարմնամարզություն, զինվորական վարժություններ։ Դպրոցն ունի իր գրադարանը, որը հարստացել է 1898 թվականին 1382 հատորներով։ Դպրոցն ունի նաև իր թանգարանը, որի մեջ կան հետաքրքրական հնություններ։ Դպրոցի տարեկան ծախսերը հասնում են 6,000,000 ֆր.-ի, որոնց 3/4-ը հոգում է Ղրիմի հայ գաղթականների ընկերությունը, իսկ մնացածը՝ ուսանողների վճարած գումարներից։ Ընկերությունը ունի 1900 ռուբլի եկամտաբեր կալվածքներ, ինչպես նաև Ղրիմի տարբեր գավառներում 15 տուն։ Դպրոցի համար ամենամեծ դժվարությունը ներկայումս այն է, որ նրա շենքերը, որոնք կառուցված են 1886 թվականին, այլևս չեն բավարարում աշակերտների թվի աճմանը։ Ընկերությունը ստիպված է եղել վարձով վերցնել մի ուրիշ տուն, որ գտնվում է դպրոցի մոտ։ Սակայն այդ տունը ևս չի կարողանում բավարարել դպրոցի պահանջները։ Ընկերությունը ցանկանում է կառուցել նոր շենք, բայց դրա համար անհրաժեշտ է 60,000 ֆր.-ի գումար, որ նա չունի։ Ընկերությունը դիմել է Ղրիմի հայ գաղթական

Տարի ՀԶ. ՊՐԱՎԱՏՈՒ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ Ուրբաթ, 11 (23) Մարտի 1917 թ. Թիվ 70

ՊՐԱՎԱՏՈՒ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Ծանր հիվանդության պատճառով վերջերս հրաժարական տվեցի Ներքին գործոց նախարարի պաշտոնից, որ ստանձնել էի Ռուսաստանի հեղափոխության առաջին օրերին։ Հրաժարականիս պատճառները հրապարակ հանելու ցանկություն չունեի, որովհետև կարծում էի, թե ժամանակը կգա, երբ ես կկարողանամ ամեն ինչ բացատրել։ Այդ ժամանակը հիմա եկել է։ Ես ուզում եմ ասել հետևյալը։

Ես հրաժարվեցի, որովհետև համոզվեցի, որ ինձ համար անհնարին է դարձել ինձ վստահված գործը կատարել այնպես, ինչպես ես կամենում էի։ Ես ուզում էի ամեն կերպ նպաստել, որ Ռուսաստանում հաստատվի կարգ ու կանոն, որ ամեն մարդ իր գործը կատարի, ինչպես հարկն է։ Ես ուզում էի, որ ամեն մարդ իր գործը կատարի, ինչպես հարկն է։ Ես ուզում էի, որ ամեն մարդ իր գործը կատարի, ինչպես հարկն է։

Ես հրաժարվեցի, որովհետև համոզվեցի, որ ինձ համար անհնարին է դարձել ինձ վստահված գործը կատարել այնպես, ինչպես ես կամենում էի։ Ես ուզում էի ամեն կերպ նպաստել, որ Ռուսաստանում հաստատվի կարգ ու կանոն

ՀՐԻԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000 000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,954,532
ՀԱՄՈՑԹ 1896 ՏԱՐՒՈՑ 2,981,236

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՅՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,893,700
ՀԱՄՈՑԹ 1896 ՏԱՐՒՈՑ 1,121,900

Ընկերութիւնքս իրենց կ. Պոլսոյ միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ կ'ստանձնէ ամէն կարգի ապահովագրութիւններ ընդդէմ Հրդեհի, աւելի օգտակար եւ աւելի դիւրագնի սակերով քան ուրիշ ամէն ընկերութեանց սակերը, բաղդատաբար այն բացարձակ ապահովութեան զոր կ'ընծայեն իրենց դրամագլխոյ մեծութեամբ եւ իրենց պահեստի մթերեալ գումարներուն սաուարութեամբ.—Նաեւ իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն Հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասներն 29,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնը կ ապահովագրէ չոդենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները իրեար օգտակար պայմանաւ. Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 21 և 22 կր. սենեակներն, առ ԴԱՒՈՒԻԿ Ց. ՄԵՐՈՒԶԱՆ Գործակալ կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց.

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 Հիմնադր. Իրատեով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքսիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղերը ՀՐԴԵՀ. — ԿԵՆԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՆՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 են ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի կ. Պոլիս Ա. ՀՐԻՐՄԻՐԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ վրայ (հին Մոխոպոն պղեղ) Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԻՈՏՕՐ ՐԻՒՐԻՒՆ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	21,173,000
Տարեկան հասոյթ	»	44,820,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն մթերանոցներ և բնակարաններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիներով.

Լիազօր ներկայացուցիչ կ. Պոլսոյ

ԳԱՒՐԻԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան, 12, 13, 14

VIN NOURRY

ՆՈՒՐՐԻԻ ԳԻՆԻ

Մասով և աթա ղէնով պատրաստուած է. արիւնը կ'մաքրէ և կազդուրածքը կ'զօրացնէ, կ'թէյնէ ԱՆՔԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ, ԱՆՈՐԻՒՐ ՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՏԱԳՈՒՈՒ ՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԽՈՑԸ (սրբաց-), ԹՈՒՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ու ՀԻՒԾԱՒՈՏ ՍԿԶԲՆԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.

Խիստ զգուշանալ է եւ ԼԱՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂի տեղ գործածուի, անկէ կրկնապատիկ աւելի ազդեցութիւն առած կ'ըլլան.

Կ'ծախուի Թուրքիոյ ամէն դեղատուներուն մէջ. 52—2

Հրատարակութեան համար յօդուած կամ նամակ ղրկողներէ կ'խնդրենք որ Բղխին միայն մէկ երեսին վրայ գրելէն յետոյ գրելու երեսի վրայ գրուելէն յետոյ գործակատարութիւն կ'ծախին.

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՅՈՒՆԻՍԻ 1878, ՄԵՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Թօհաֆէի խան Սուլթան-Համամ, աղբիւրին մօտ թիւ 4 Սեբվիչէն ապարանին կից, կ. Պոլիս

Արդ-ալոդէ և նորաձեւ-ութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներ

ՊՈՕՏՔ.— Պարզ և Մուսլինի վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մասնաւորապէս օժիտի համար ճոխ տեսակներ, Վալանները երեսներու համար:— ՏԱՆԹԵԼԱ.— Վալանսիէն, Գառօ, Թիւլ, Քէօրիւք, Շանթիյէի, Պոբթօն, Իռլանտէզ ամէն տեսակ, Մետաքսէ, Բաճանէ և Բուդրէ:— ԲԱՄՄԱՆԹԵՐ.— Պունճուքով, և առանց Պունճուքի Մետաքսեայ և ոսկեգօծ զանազան տեսակներ, Մօթիք, Կառնիթիւռ, Սէնթիւր, Մառապու, Փեսուար Լայնն: ԳՕՐՏԷԼԱ.—Կրօն, Մուսա-ռէ, Մաթէն, Ֆանթէզի, Շանժան, Թաւրեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով:— ԴՐՔԻ ԵՒ ԿԱՋ.— Դուբէ ու Շէն, Գուբէ Անկէյ, Գուբէլիս, Կազ, Կոընատին, պատրէժ բուրդ և մետաքս, Թաւլաֆան, Մուսլին Լայնն—ՖԱՆԷՕՀԼ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, Ֆաքթել Ֆիչիւ, Շարբ, Անտալուզ, Դէլաթկի վէլօ, Թիւլ վարագոյր բանուած և Տանթէլայէ, ծրարով և պատրաստ չինուած Ճիլպինցուներ:— ԶԻՒՆՕԶ.— Կաչէ, Մետաքսէ և Քաթնէ:— ՀՕՒՍՔ.—Գազմական ընծաներ և ձեւաւորը, պարզ, Բլուզով և մետաքսէ:— ՀԱՐԱՍԱՆԿԱՆ ՀՕՂԵՐ.—Կրնունքի համար տղու հագուստ և գլխարկ:— ԲՐԴԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ.— Շալ Ֆիչիւ Լայնն:— Շալեր.— Շալ Գառաւներու համար, ծալիքով Նաև Ֆինօ Շալ

Ամէնքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած: Ճաշակաւոր և հարուստ զանազանութիւն: ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ և ժամանութիւն: Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառումներ:

ԼՕՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Հ.Ա.Ս.Տ.Ա.Տ.Ե.Ա.Լ 1862 ԻՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. Ո.

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՕՍՄԱՆԼՈՒ ՃԻՒՆՃԻԼԻ

Հէլէկիական, Թ. 2—3, Վօյվոտա փողոց, Ղալաթիա

Ազատակարգ Ընկերութիւն մ'է ան, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատասխանատուութեամբ համբաւաւոր:

ՓՆԱԿ ԹԷՈՏՈՐ ՍԻՊԷՏԱՆՈՒ

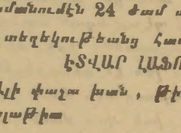

ՓՐԵՍ· ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈՓԵՆԱՒԱԾԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբոլ և Արեւելեայ Գծեր Քաղց-ցոփեռ-եր

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիքտորիան	10500	Գլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Եմբրիչըն	3500
Քէսդրիան	10500	Բըրթիըն	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Փիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլըմպիան	8000	Աֆրիկեան	2500
Ձօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գոստոնիան	8000	Ալգաչիըն	2500
Փիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Թալէրնիան	3700	Մինհօ	900
Գլասկիան	3700	Օրէկ	800
Թալպին	3500	Լիսպօն	800

Ապրանքի տէրերէն կ'խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը զրկել չորեքշաբթի առաւօտեան 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԵՏՎԱՐ ԼԱՃՈՆԴԷՆ

Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1 Ղալաթիա

ԱՐՑՕՆԱՅԵՐ՝ ԹՒՒՋԱՆ ՓՇՉԵԱՆ

ԻՏԳԱՐԱՆԻ «ԹՒՒՋԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՑ

Կ. Պոլիս, Նո 88, Գալը Ալի Ճաքմաքի

ՀԱՐԴԵՑՔ պիտի կարենամ գործածել» ըսելով սարակոյսով արհեստական ակայ չինել մ'տաք, գիմեցէ'ք վկայեալ առաջնորդ Ալիրնան ՆԱՍԻՊ Է.ի դարմանատունը: Սա ոսկի և գաուչուկ վրայ արհեստական ակայ չինելու, փտացները լեցնելու եւ ա'յլ օգտութիւնն հանելու ՄԱՍՆԱԳԻՏ առաջնաւորէ է: Պատրաստած ակռաները թերի չինուած ըլլալուն պատասխանատու եմ անգործածելի ըլլան, այժէքն ետ տալու պարագաւ է: Բացի ի կիրակի ամէն օր ժամ 4 էն սկսեալ 12 (Ը. Թ.) կ'գտնուի Բերա մեծ փողոց, Աղա ժամը Ռուսաց խաչէն առաջ Գումպ խան աթարթըման Թիւ 6: 20—3

ԻՒԱՆ ՆԱՖԱԱ ՆԷԶԱՐԵԹԻՆՏԷՆ

Թէճարէթ վէ Նափտա նէզարէթի թէվաբիրի ազլմը իշխն միպայնա օլունճագ կեէվաթը գերթասխէնին 6 այլեղը թօփտան վէ ագչէսի բէչինէն վիրիվէք վէ տիկէր 6 այլեղը տաթի Քէգարըսը իտէնէք պէտէլիւէ պատչու ալընմագ իզրէ կէլէճէք ճուման իրթէսի կիւնիւ միւրէճճահիւտիւէ իհալէի գաթիէսի իճրա օլունճագընտան, Թալիպ օլանլարըն նէզարէթը միւշարիւէյհա մուհասէպէսինէ կէլմէլէերի իլան օլունուր: 3—3

24 չուպաթ 313

ԻՒԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՑԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէ իչինն իյսալ ևթաիրիչճէք 26 Թազըմ սըրմալը Օսմանի էլչիսէսինին գաբարը գաթիսի չուպաթըն 28ինճի ճուման իրթէսի կիւնիւ վիրիվէճէկինտէն Թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտ նիհայէէթ սաաթ 9ա գատար Խազինէի միւշարիւէյհաա կէլմէլէերի իլան օլունուր:

23 չուպաթ 313 3—3

ԻՒԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՑԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէճճ ալընմաճագ Չճինա մահէնքէօմիւրիւնիւն վէ պիր տէ 1 սինէ միւատէթէլէ ալընմաճագ Թաւճուգ, հինտի վէ սայիրէներին գարարը գաթիսի չուպաթըն 28ինճի ճուման իրթէսի կիւնիւ վիրիվէճէկինտէն Թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտ նիհայէէթ սաաթ 9ա գատար Խազինէի միւշարիւէյհա մուհասէպէսինէ կէլմէլէերի իլան օլունուր:

25 չուպաթ 313 3—2

VIN NOURRY

—Անմիջապէս տեղ մը կ'հաւաքէք ձեր ընտանեաց անդամներն ու առանց ժամանակ կորսնցնելու կը բանանք այս թուղթերը.

—Այսինքն մեր տունը կ'երթանք եթէ կ'հաճիք, ու մօրս, ամուսնոյս, ու մեր երկուքին ներկայութեանը կ'կարդանք զանոնք, որովհետեւ ուրիշ ոչ մէկն ունէր հանգուցեալն իրը ազգական:

—Ա'ն ուրեմն, փուճա'նք, վայրկեանները թանկագին են առանկ փոխուկ պարագաներու մէջ, եւ արդէն գժբախտութիւն մը պէտք է սեպեմ իմ Պոլիսէն բացակայութիւնս, որ առիթ տուաւ այս գործողութեան յապաղելուն:

Շապուհ անմիջապէս կառք մը ապսպրեց, և երկու վաճառականներ կառիկեանի թղթածրարն իրենց հետ առած կառքին մէջ նետուելով ուղղակի Վարդաստրեանի տունն հասան:

Շապուհ սովորութիւն չունէր իրիկուան ժամը տաներկուքէն առաջ տուն վերադառնալու. ուստի Փուլիկ և Նեմզաք անոր ձայնն առնելով դրան առաջ, զարմացան. Ա'նկամարդ կինը մանաւանդ, իր հօր բարեկամ Մ. Պաթիսթէն ամուսնոյն ընկերացած տեսնելով ակամայ սարսուռ մը զգաց: Ինչո'ւ արդեօք. ինչն ալ չէր գիտեր, բայց համեմատաբար կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ ա'յնչափ անակնկալներու առիթ գտնուած, ա'յնչափ յուզումներու ենթարկուած էր որ. գրեթէ ա'լ կարողութիւն չէր մնացած վրան ո'ւշ է յուզումի դիմագրաւելու և ամէնէն չնչին բաներու համար գող կ'ելլար: Վերջապէս նկատելով որ հօր ժառիթ բարեկամին այցելութիւնն ո'ւշ է չարագուշակ հետեւանք չի կրնար ունենալ, սիրտ տուաւ ինքներէն ու զանոնք դիմաւորելով:

—Պօն ժո'ւռ Մ. Պաթիսթ, պօն ժուռ, աս ի'նչ բարեբախտութիւն, դուք հո'ս, բաւ ժպտելով:

—Պօն ժուռ մատամ, պատասխանեց գազղիացին սիրազեղ չեչտով մը, իրաւ քիչ մը անպատեհ էր այս այցելութիւնը, սակայն մեր վաղեմի բարեկամութեան վատահելով ընդունեցի ձեր ամուսնոյն հրաւէրը:

Մ'անկամարդ կինն անմիջապէս ծանօթացուց իրարու՝ զոքանչն ու հօրը բարեկամն և չկրմ խօսակցութիւն մը սկսաւ խումբին մէջ:

Բայց Շապուհ զուարթ չէր. ծանր մտատանջութիւն մ'ուներ. Մայրն ու ամուսինը կռահած էին անոր այս տխրութիւնն ու օտար հիւրին առջեւ անքաղաքավար չգտնուելու փափկանկատութիւնով նոյն իսկ հայերէն՝ հարցուցած չէին երիտասարդին մտահոգութեանը պատճառը:

Որովհետեւ Փուլիկ հանդիպ գազ. չերհանկար, խօսակցութիւնը տաճկ. լեզուով տեղի կ'ունենար: Մ. Պաթիսթ կոտրտուած արտասանութիւնով մը:

—Շատ գոհ պիտի ըլլայի, ըսաւ, եթէ գաղտփարներս հասկցնելու չափ տաճկ. կամ հայերէն գիտնայի. բայց որովհետեւ ժպրաքատարբ այդ կարողութիւնը կ'պակսի իմ վրայ, պիտի խնդրեմ Պ. Վարդասէրեանէ որ հաճի իմ կողմէ Թարգման ըլլալ և բացատրել այն պատճառներն, որք ընտանեկան ժողով մը գումարելու պէտքն զգալի կ'ընեն իմ հանգուցեալ բարեկամիս, ողբացեալ կառիկեանի ընտանեաց համար:

Շանթէթ զարնուածի պէս ապշեցան ծնողքն երկու կիները Մ. Պաթիսթի այս յառաջաբանին վրայ, և նեմզաք՝ աչքերը վաճառականին երեսն յառած:

—Արդեօք նոր գժբախտութի'ւն մը պատահեցաւ, հարցուց սրտաճմրմռք չեչտով մը:

—Հանդարտեցէք Տիկին, ըսաւ գաղղիացին, ձեր հօր վերջին կամքն է որ պիտի կատարենք:

Եւ մինչդեռ նեմզաք գաղղիացին կ'հարցափորձէր, Փուլիկ ալ միւս կողմէն Շապուհին,

—Ի'նչ եղած է Շապո'ւհ, ինչո'ւ չէք ըսեր որ հասկնանք կ'ըսեր:

Շապուհ մայրն հանդարտեցնել ջանալով, փափկութեամբ սկսաւ պատմել երկու կիներուն, ժօրեղբօրն յապաղած նամակին դէպքն, ու հանգուցեալին գրամարկղէն եւած խոշոր հրդուռը թուղթերը. Այս անակնկալ յայտնութեան առջեւ հարսն ու զոքանչ չկրցան իրենց յուզումը զսպել ու սկսան լուիկ ձիչիկ արտասուել, առանց նկատի առնելու Շապուհի և Մ. Պաթիսթի սփոփարար խօսքերը.

(Շար.)

ԹՅՐԹՕՆ «ԹՒՒՋԱՆԴԻՈՆ»Ի. (111)

ԳԱՍՏՄ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Վ է Գ

ԱԶԳԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

—Ձեր վհհանձնութիւնը գնահատումի արժանի է այս պարագային մէջ, յարեց գաղղիացին, եւ քալայոյս եմ որ հանգուցեալին գաղտնի թուղթերուն մէջ պիտի գտնէք ձեր վարձքն, եթէ սակայն փուճացնէք զանոնք իրենց թագըստոցէն դուրս հանել:

Գաղղիացի վաճառականն ուղարգասէրեան, կարծիքներու փոխանակութենէ մը վերջ համաձայնեցան իրարու հետ և բանալով դրամարկղը, մանրակրկիտ զննութիւններով հաղիւ յաջողեցան գտնել նշանակուած զսպանակին գլուխը: Երիտասարդը թեթեւ ճնշում մը ի գործ դրաւ նըշանակուած տեղին վրայ, ու վայրկենաբար քառակուսի փոքրիկ դարան մը բացուեցաւ իրենց առջեւ: Բայ ի թուղթի թանձր ծրարէ մը, ոչինչ կար գաղտնի խորշին մէջ: Երկու վաճառականները մեծ պատկառանքով դուրս հանեցին ծրարն, ու Շապուհ արտասուալից աչքերով կարգաց պահարանին վրայի ՎԵՐՋԻՆ ԿԱՄՔՍ վերտառութիւնն, ու թարգմանաբար հաղորդեց զայն Մ. Պաթիսթի.

—Այս կարգի նուիրական թուղթերն, ըսաւ գաղղիացին, սովորութիւն է ընտանիքի բոլոր անդամներուն ներկայութեանը կարգալ. Թէև հանգուցեալն իրրև կտակատար, լիազօր իշխանութիւն տուած է ինձ ասոնք բանալու, սակայն կ'վախտիմ որ կարելի եւածին չափ օրինաւորութեան սահմանին մէջ կատարեմ բարեկամիս ինձ վստահացած պաշտօնը:

—Մ'օրհըզօրս յիշատակին նկատմամբ ձեր արտայայտած ուղղամտութենէն շնորհակալ եմ պարո'ն, պատասխանեց Շապուհ, եւ եթէ հանգուցեալին կորուստը ծանր հարուած մ'է, գոնէ ձեր տեւական բարեկամութիւնը Թանկագին սփոփանք մը կրնայ սեպուիլ մեր ընտանեաց համար:

—Մեծ պատիւ կ'ընէք ինձ, պա'րոն, յարեց գաղղիացին, ամէն միջոցներով պիտի չանամ' արժանի ըլլալ ձեր համարման:

—Հիմա ի'նչպէս վարուիլ յարմար կ'դատէք:

—Անմիջապէս տեղ մը կ'հաւաքէք ձեր ընտանեաց անդամներն ու առանց ժամանակ կորսնցնելու կը բանանք այս թուղթերը.

—Այսինքն մեր տունը կ'երթանք եթէ կ'հաճիք, ու մօրս, ամուսնոյս, ու մեր երկուքին ներկայութեանը կ'կարդանք զանոնք, որովհետեւ ուրիշ ոչ մէկն ունէր հանգուցեալն իրը ազգական:

—Ա'ն ուրեմն, փուճա'նք, վայրկեանները թանկագին են առանկ փոխուկ պարագաներու մէջ, եւ արդէն գժբախտութիւն մը պէտք է սեպեմ իմ Պոլիսէն բացակայութիւնս, որ առիթ տուաւ այս գործողութեան յապաղելուն:

Շապուհ անմիջապէս կառք մը ապսպրեց, և երկու վաճառականներ կառիկեանի թղթածրարն իրենց հետ առած կառքին մէջ նետուելով ուղղակի Վարդաստրեանի տունն հասան:

Շապուհ սովորութիւն չունէր իրիկուան ժամը տաներկուքէն առաջ տուն վերադառնալու. ուստի Փուլիկ և Նեմզաք անոր ձայնն առնելով դրան առաջ, զարմացան. Ա'նկամարդ կինը մանաւանդ, իր հօր բարեկամ Մ. Պաթիսթէն ամուսնոյն ընկերացած տեսնելով ակամայ սարսուռ մը զգաց: Ինչո'ւ արդեօք. ինչն ալ չէր գիտեր, բայց համեմատաբար կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ ա'յնչափ անակնկալներու առիթ գտնուած, ա'յնչափ յուզումներու ենթարկուած էր որ. գրեթէ ա'լ կարողութիւն չէր մնացած վրան ո'ւշ է յուզումի դիմագրաւելու և ամէնէն չնչին բաներու համար գող կ'ելլար: Վերջապէս նկատելով որ հօր ժառիթ բարեկամին այցելութիւնն ո'ւշ է չարագուշակ հետեւանք չի կրնար ունենալ, սիրտ տուաւ ինքներէն ու զանոնք դիմաւորելով:

—Պօն ժո'ւռ Մ. Պաթիսթ, պօն ժուռ, աս ի'նչ բարեբախտութիւն, դուք հո'ս, բաւ ժպտելով:

—Պօն ժուռ մատամ, պատասխանեց գազղիացին սիրազեղ չեչտով մը, իրաւ քիչ մը անպատեհ էր այս այցելութիւնը, սակայն մեր վաղեմի բարեկամութեան վստահելով ընդունեցի ձեր ամուսնոյն հրաւէրը:

Մ'անկամարդ կինն անմիջապէս ծանօթացուց իրարու՝ զոքանչն ու հօրը բարեկամն և չկրմ խօսակցութիւն մը սկսաւ խումբին մէջ:

Բայց Շապուհ զուարթ չէր. ծանր մտատանջութիւն մ'ուներ. Մայրն ու ամուսինը կռահած էին անոր այս տխրութիւնն ու օտար հիւրին առջեւ անքաղաքավար չգտնուելու փափկանկատութիւնով նոյն իսկ հայերէն՝ հարցուցած չէին երիտասարդին մտահոգութեանը պատճառը:

Որովհետեւ Փուլիկ հանդիպ գազ. չերհանկար, խօսակցութիւնը տաճկ. լեզուով տեղի կ'ունենար: Մ. Պաթիսթ կոտրտուած արտասանութիւնով մը:

—Շատ գոհ պիտի ըլլայի, ըսաւ, եթէ գաղտփարներս հասկցնելու չափ տաճկ. կամ հայերէն գիտնայի. բայց որովհետեւ ժպրաքատարբ այդ կարողութիւնը կ'պակսի իմ վրայ, պիտի խնդրեմ Պ. Վարդասէրեանէ որ հաճի իմ կողմէ Թարգման ըլլալ և բացատրել այն պատճառներն, որք ընտանեկան ժողով մը գումարելու պէտքն զգալի կ'ընեն իմ հանգուցեալ բարեկամիս, ողբացեալ կառիկեանի ընտանեաց համար:

Շանթէթ զարնուածի պէս ապշեցան ծնողքն երկու կիները Մ. Պաթիսթի այս յառաջաբանին վրայ, և նեմզաք՝ աչքերը վաճառականին երեսն յառած:

—Արդեօք նոր գժբախտութի'ւն մը պատահեցաւ, հարցուց սրտաճմրմռք չեչտով մը:

—Հանդարտեցէք Տիկին, ըսաւ գաղղիացին, ձեր հօր վերջին կամքն է որ պիտի կատարենք:

Եւ մինչդեռ նեմզաք գաղղիացին կ'հարցափորձէր, Փուլիկ ալ միւս կողմէն Շապուհին,

—Ի'նչ եղած է Շապո'ւհ, ինչո'ւ չէք ըսեր որ հասկնանք կ'ըսեր:

Շապուհ մայրն հանդարտեցնել ջանալով, փափկութեամբ սկսաւ պատմել երկու կիներուն, ժօրեղբօրն յապաղած նամակին դէպքն, ու հանգուցեալին գրամարկղէն եւած խոշոր հրդուռը թուղթերը. Այս անակնկալ յայտնութեան առջեւ հարսն ու զոքանչ չկրցան իրենց յուզումը զսպել ու սկսան լուիկ ձիչիկ արտասուել, առանց նկատի առնելու Շապուհի և Մ. Պաթիսթի սփոփարար խօսքերը.

(Շար.)